

Brief aan de leden van de Vaste Commissie voor Justitie van de Tweede Kamer der Staten-Generaal betreffende informatie over de Permanente Commissie

CM99-005

Utrecht, 8 februari 1999

Geachte leden,

In de afgelopen jaren heeft U van onze commissie regelmatig stukken ontvangen, die betrekking hebben op ontwikkelingen in de derde pijler van het Verdrag van Maastricht, de Verdragen van Schengen en Dublin en de ratificatie van het Verdrag van Amsterdam. Uit een gesprek met een lid van Uw Commissie is ons gebleken, dat het bij een groot aantal leden niet precies duidelijk is wie er deel uit maken van onze Permanente Commissie, hoe de Permanente Commissie ontstaan is en wat onze activiteiten zijn. Er is op dit punt kennelijk behoefte aan informatie. Hetzelfde bleek te gelden voor de betrokken Commissie van de Eerste Kamer. Bij deze verstrekken wij gaarne de gevraagde informatie. (Zie bijlage)

Wij voegen daarbij een verzoek om met Uw Commissie van gedachten te wisselen over de vraag hoe het Nederlandse parlement meer greep kan krijgen op de Europese agenda, en om na te gaan op welke wijze onze commissie u tijdig met informatie van dienst zou kunnen zijn. Tot op heden is het meestal zo, dat informatie en stukken, die behandeld worden op een vergadering van de Raad van Ministers zeer laat ter beschikking komen van de Tweede en Eerste Kamer. Door onze commissie wordt vervolgens in allerijl een brief geschreven, die op het laatste nippertje één of meerdere leden van Uw Commissie bereikt.

Uw Commissie heeft in deze situatie nauwelijks de tijd om de informatie van de regering en van ons te verwerken en er wordt als gevolg daarvan erg ad hoc gereageerd. Dat is voor alle betrokkenen weinig bevredigend. De Tweede Kamer heeft aan dit onderwerp zelf reeds aandacht besteed in haar overleg met de bewindslieden over de nota 'Parlement en Europese Unie' van 11 december 1996 (TK 1996-1997, 25 181, nrs. 1 t/m 5). Zie ook de evaluatie van de Algemene Commissie voor Europese Zaken, 12 mei 1998, (TK 1997-1998, 26 054, nr. 1).

Wij doen hierbij een aantal suggesties om in deze situatie verbetering te brengen, waarbij wij ons mede hebben laten inspireren door voorbeelden uit andere landen. Het is ons gebleken, dat ook in andere Lidstaten van de Europese Unie parlementen worstelen met de vraag hoe zij het werk van ministers en ambtenaren in de diverse Europese fora kunnen controleren of beïnvloeden. Het Select Committee on the European Communities van het Britse Hogerhuis heeft hierover een interessant rapport geschreven onder de titel 'Enhancing parliamentary scrutiny of the third pillar', dat ook informatie bevat hoe andere parlementen met deze problematiek omgaan.

1. Het houden van hoorzittingen over fundamentele vraagstukken, die gedurende langere tijd op de agenda zullen staan. Te denken valt bijvoorbeeld aan de volgende onderwerpen:

- De harmonisatie van het strafrecht en het strafprocesrecht. Wat moet er precies geharmoniseerd worden? Wat zijn de gevolgen voor het Openbaar Ministerie, de politie, de rechterlijke macht en de advocatuur? Wat is de positie van het parlement in een proces van harmonisatie?

- Taken en bevoegdheden van Europol. Welke taken zal Europol in de toekomst er bij krijgen? Welke bevoegdheden moet Europol krijgen? Hoe moet Europol parlementair en rechterlijk gecontroleerd worden?
- Wat zijn de gevolgen van de uitbreiding van de Europese Unie voor het vrij verkeer van personen? Moeten aan de nieuwe Lidstaten andere eisen gesteld worden dan destijds aan Griekenland, Spanje en Portugal?

Bij het houden van hoorzittingen zou het Britse voorbeeld gebruikt kunnen worden. Het Hogerhuis nodigt een groot aantal organisaties uit om schriftelijk op door de betreffende Commissie geformuleerde vragen te reageren. Op basis van de schriftelijke reacties wordt een beperkt aantal organisaties uitgenodigd om een mondelinge toelichting te geven en om vragen te beantwoorden.

2. De regering verplichten om in veel vroeger stadium voorstellen, die in Europees verband circuleren, aan de Tweede en Eerste Kamer voor te leggen. Momenteel ontvangt het parlement alleen de laatste versie van een voorstel dat op een Raad van Ministers besproken zal worden en heeft het parlement te weinig tijd om inhoudelijk te kunnen reageren. In de praktijk hebben de voorstellen vaak al meer dan een jaar gecirculeerd in ambtelijke kring.

3. Uitbreiding van de ambtelijke ondersteuning van de Vaste Commissie voor Justitie met een persoon, die de agenda en de bijbehorende stukken van de Raad van Ministers van Justitie en Binnenlandse Zaken in de gaten houdt en tijdig de Kamerleden en anderen kan wijzen op belangrijke stukken. Het Britse Lagerhuis is er ook onlangs toe over gegaan om zo iemand te benoemen.

4. Zoals hierboven reeds vermeld, heeft de Permanente Commissie in de huidige praktijk weinig tijd om Uw Commissie op gedegen wijzen te informeren over ontwerp-besluiten van de Raad van Ministers. Wij willen Uw Commissie daarom voorstellen aan de griffie van de Tweede Kamer de opdracht te geven, om bij het verspreiden van de betreffende ontwerp-stukken, ook de Permanente Commissie steeds twee exemplaren hiervan toe te zenden.

Zowel om over deze suggesties van gedachten te wisselen als om in algemene zin met elkaar kennis te maken, zouden wij met Uw Commissie een afspraak willen maken. Het is mijn voornemen om in de loop van de volgende week met de voorzitter van Uw Commissie te bellen om na te gaan of en wanneer een gesprek zou kunnen plaatsvinden.

Hoogachtend,

Prof.mr. C.A. Groenendijk
Voorzitter